

Matt. 26,36-46

Da kommer Jesus med dem til et sted, der hedder Getsemane, og han siger til disciplene: »Sæt jer her, medens jeg går derhen og beder.« Så tog han Peter og de to Zebedæussønner med sig, og han blev grebet af sorg og gru. Da siger han til dem: »Min sjæl er dybt bedrøvet til døden; bliv her og våg med mig!« Og han gik et lille stykke videre, faldt ned med ansigtet mod jorden, bad og sagde: »Min Fader! er det muligt, så lad denne kalk gå mig forbi; dog ikke som jeg vil, men som du vil.« Og han kommer tilbage til disciplene og finder dem sovende, og han siger til Peter: »Så kunne I da ikke våge én time med mig! Våg og bed, for at I ikke skal falde i fristelse! ånden er villig, men kødet er skrøbeligt.« Han gik atter bort og bad for anden gang og sagde: »Min Fader! hvis denne kalk ikke kan gå mig forbi, men jeg skal drikke den, så ske din vilje!« Og han kom og fandt dem igen sovende, thi deres øjne var blevet tunge. Så lod han dem være og gik igen bort og bad tredje gang og sagde igen de samme ord. Derefter kommer han tilbage til disciplene og siger til dem: »Sover I stadig og hviler jer? Se, timen er nær, da Menneskesønnen skal forrådes i synderes hænder. Stå op, lad os gå; se, han, som forråder mig, er nær.«

Beretningen om Jesus i Getsemane har en egen plads i hjertet hos enhver bibellæser. Det er godt at følge Jesus ind i haven, hvor han led og stred sin tunge sjælekamp for os. Og det rører ved dybe strenge i hjertet, når vi synger: *Og om du skulle kølnet se min kærlighed til dig, da mind mig om Getsemane og hvad du led for mig.*

Der er mange ting i denne tekst, det er godt at standse ved. Allererst vil vi samle vor opmærksomhed om Jesus selv - om ham, som går ind i Getsemane-haven, og som beder og kæmper, så sveden falder som bloddråber ned på jorden.

Hvem er han? Hvem er han, som beder: Min Fader! er det muligt, så lad denne kalk gå mig forbi; dog ikke som jeg vil, men som du vil. Hvem er han?

Vi kender svaret. Bibelen siger os det mange steder. Han er Guds egen Søn af evighed, han er den, som i begyndelsen var hos Gud ([Joh 1,1 flg.](#)). Men han er samtidig vor broder, et menneske som vi, født af en kvinde ([Gal 4,4](#)). Han er sand Gud, født af Faderen fra evighed, og tillige sandt menneske, født af jomfru Maria.

Han er tilværelsens største under.

Vor forstand fatter det ikke. Hvordan kan nogen være Gud og menneske i én person? Der har til alle tider været mennesker, som ikke ville bøje sig for Guds ords vidnesbyrd om hemmeligheden ved Jesu person.

Sådan var det allerede i den kristne kirkes første tid. Nogle ville ikke gå med til, at han var Guds Søn af evighed. Et stort og mærkeligt menneske, større end nogen af os andre - javel! Udrustet med Guds Ånd på helt speciel måde - det kunne være sandt nok. Men Guds Søn, ét med Gud Fader fra evighed? Nej, det gik de ikke med til.

Det er en velkendt tankegang også i dag.

Men så har der også været retninger, som gjorde Jesus så stor og guddommelig, at han ikke blev et menneske længer. I den gamle kirkes tid var der mange, der så sådan på det.

Der findes f.eks. et gammelt skrift, som giver sig ud for at være skrevet af apostelen Johannes. Jeg har fulgtes med ham på vejen så mange gange, siger den opdigtede Johannes, men aldrig satte hans fødder mærker i sandet. Jeg har set ham ind i øjnene, men aldrig så jeg øjelågene bevæge sig. Når jeg lå op til hans bryst, følte dette snart blødt, snart hårdt som en væg. - Han var med andre ord guddommelig, men et sandt menneske var han ikke.

Det er vel ikke så helt frit for, at lignende tendenser kan spores også i dag. En vis type »fromhed« gør Jesus stor og ophøjet - men han er ikke længer vor broder.

Men kom nu og lad os i tankerne følge ham ind i Getsemane-haven. Lad os læse det, Bibelen fortæller - da ser vi, hvem Jesus er. Vi ser hans guddommelighed, vi ser, hvordan han véd sig at være ét med Faderen, vi fatter med ærefrygt, at nu skal Sønnen gennemføre den frelsesgerning, som var tanken med hans komme.

Men samtidig ser vi hans menneskelighed. Han gruer for lidelsen, han beder om at måtte slippe, hvis der er mulighed for det. Det er forunderligt at se, så lig han er dig og mig.

Hvilken underfuld Frelser vi har. Han er vor Gud, og han er vor broder. Han er et menneske som du og jeg, han har prøvet alle livets tungeste og sværeste kår. Vi kan trygt tale med ham om alt, han forstår os ([Hebr.4,15](#)).

Forsoningens hemmelighed

Hør nu hans bøn: Fader, er det muligt, så lad denne kalk gå mig forbi! Denne kalk - hvad er meningen? Vi forstår det nok. En kalk, et bæger, blev rakt ham, for at han skulle tømme det. I dette bæger var der en bitter drik. Her var straffen for alle vore synder. Her var Guds vredes dom over al ugudelighed fra syndefaldets dag til tidernes ende. Her var gudsforldhedens kval, som du og jeg skulle have lidt ([Gal. 3,13](#)). Dette var kalken, som Jesus måtte tømme.

Er det underligt, han beder om at slippe? Nej, det er det ikke. Men vi fatter her med ærefrygt lidt af forsoningens hemmelighed. Guds Søn spurgte i nød og kval, om ingen anden udvej kunne findes. Men der fandtes ingen anden mulighed. Denne kalk måtte han tømme, om vi skulle blive frelst. - Og så tog han den, tømte den bitre kalk til sidste dråbe. Lovet være hans navn!

Åndelig søvn

Vi følger teksten videre og standser ved et mærkeligt træk. Jesus tog med sig Peter og de to Zebedæussønner og siger til dem: Bliv her og våg med mig! - Kunne noget være mere naturligt, end at disciplene var med Jesus i bøn? Kunne noget være mere kært for hans nærmeste venner end at være sammen med ham i bøn i en sådan nat? - Nej, visselig ikke!

Men hvad sker? De falder i søvn. Tænk, for en skam! De falder i søvn samtidig med, at Jesus kæmper i bøn.

Jesus kom og vækkede dem. Vi kan vist roligt gå ud fra, at de skammede sig. Lovede sikkert sig selv og hverandre, at nu skulle de våge og bede. - Men atter faldt de i søvn.

Hvordan kan det være? Tror du, de lagde sig til at sove med vilje? Det gjorde de sikkert ikke. Men faldt i søvn, det gjorde de alligevel.

Er det ikke mærkeligt?

Jo. Men hvordan er det med dig og mig? Hvordan har vi det med at våge og bede? Vi glemmer vel ikke bønnen? Vi glemmer vel ikke vidnesbyrdet? Enhver får svare for sig selv.

Her kan der være et og andet at lære ved at sammenligne den åndelige virkelighed med den rent legemlige. Det er f.eks. et kendt faktum, at man kan falde i søvn uden at være klar over det selv.

For mange år siden sad en bekendt ved siden af mig i kirken. Han faldt i søvn og ikke bare det- han begyndte at snorke. Da puffede jeg til ham, så han vågnede. Aldrig skal jeg glemme hans både forundrede og fornærmede udtryk, da jeg hviskede til ham: Du sov! - Langtfra, hvad er det, du fabler om!

Vi kender måske alle den type af søvnløse stakler, som møder op ved morgenbordet og fortæller, at de ikke har lukket et øje om natten. Men den brandbil, som vækkede hele nabolaget klokken tre om natten, den har de ikke hørt!

Men går vi over til den åndelige verden, så møder vi samme sag der. Må Gud forbarme sig over os! Det går så alt for let at falde i åndelig søvn, uden at man rigtig aner, hvad der sker.

Samsons søvn

Lad mig nævne to bibelske eksempler, som ofte kommer for mig. Det ene er Samson. Han legede med synden. Han faldt i søvn hos Dalila, og hun bandt ham - og råbte så på filisterne. Samson med sine kæmpekræfter sprængte rebene. Men en skønne dag forrådte han sin nasiræerhemmelighed for hende. Da hun så klippede hans lange hår og derefter bandt ham, var de overnaturlige kræfter borte. Det er så usigelig vemodigt at læse i [Dom.16,20](#): *Da vågnede han og tænkte: Jeg skal nok slippe fra det ligesom de andre gange og ryste det af mig! Men han vidste ikke, at Herren var veget fra ham.*

Det andet tilfælde, jeg vil nævne, finder vi i [Åb. 3,17](#): *Fordi du siger: Jeg er rig, jeg har vundet rigdom og trænger ikke til noget, og ikke ved, at netop du er elendig og ynkværdig og fattig og blind og nøgen.*

Rig og fattes intet

Dette er uendelig alvorligt, og du, som er en kristen, har nok - ligesom jeg - mærket søvnens snigende magt. Vi må spørge: Hvorfor sov disse? Hvordan gik det til, at de faldt i søvn, disse, som bekendte sig til troen på Gud? Og hvorfor faldt Jesu disciple i søvn?

Lad mig nævne en ting, som kan give en forklaring. - Uden tvivl var mørkets kræfter i virksomhed i Getsemane hin nat. Nu er det jeres time, og mørket har magten, sagde Jesus til dem, der kom for at gribe ham ([Luk. 22,53](#)). En lysets engel kom og styrkede Jesus, men også mørkets magter var på en særlig måde i virksomhed den nat.

I gamle dage var folk bange for Vampyren, et uhyre, som de mente kom og sugede blodet af sovende mennesker. Vampyren havde store vinger, som den brugte til at vifte med, så der blev en dejlig, sval atmosfære at sove i. Og så sugede Vampyren blodet af dem.

Mørkets magter kan så udmærket bringe sval luftning til den, som gerne vil sove. Vi må regne med den onde, sataniske åndsmagt som en aktuel virkelighed. Letsindige mennesker vil ikke tro, der findes en djævel og onde ånder. Det har Djævelen intet imod. Desto lettere kan han dysse dem i søvn.

Sove af bedrøvelse

I teksten finder vi et lille træk, som er vel værd at tænke på. I [Luk. 22,45](#) står der, at Jesus kom og fandt disciplene sovende af bedrøvelse. Det lyder måske mærkeligt - kan man sove af bedrøvelse? Ja, det er nok muligt, man kan det.

Sorgen og bedrøvelsen kan blive så trykkende, at man bogstavelig talt ikke orker at holde sig vågen. Jeg husker det ganske tydeligt fra april dagene 1940, da vort land blev besat. Nogle havde vanskeligt ved at sove om natten på grund af skyderiet og marcheringen i gademe. Men andre sov så tungt, at det var helt unaturligt. Alt var blevet så tungt, så trist, det var ikke til at bære - de sov af bedrøvelse. Det skal nok, psykologisk set, have sin rigtighed.

Men dette har sit sidestykke i åndens verden. I lignelsen om de fire slags sædejord taler Jesus blandt andet om den sæd, som blev sået iblandt tidsler. Det er ham, der hører ordet, men timelig bekymring og rigdommens bedrag kvæler ordet, og det bliver uden frugt ([Matt.13,22](#)).

Paulus taler advarende om verdens bedrøvelse, som virker død ([2.Kor.7,10](#)).

Lad os vogte os for dette! Det er så let at havne i verdens bedrøvelse. Vi går og bærer på så mange bekymringer - hvordan er det med helbredet, hvordan skal det gå mine børn, hvad vil fremtiden bringe for vort land? Hvordan skal det gå med Guds riges sag herhjemme, hvor gudløshed breder sig mer og mer? Og hvordan med missionen - dens fremtid tegner sig mørk. Og så tilbage til vore egne forhold igen. Bliver der krig? Hvad med atombomben - og så videre.

På den måde kan man lade sig overvælde af al slags bekymrede tanker, indtil det helt er ude med Ordets frugt i hjertet - man sover.

Kendetegn på åndelig søvn

Åndelig søvn - det er en stor fare. De faldt alle i søvn, siger Jesus om de ti brudejomfruer ([Matt.25,5](#)).

Her er noget, jeg gerne vil blive klar over for min egen del. Nemlig, om der findes noget kendetegn på den farlige tilstand, som hedder at falde i søvn, åndelig talt.

Det er muligt, at der også på dette område kan drages en parallel mellem rent legemlige forhold og den åndelige tilstand.

Lad os tænke på nogle ganske enkle ting.

Den, som sover, føler ingen trang til mad. Det er noget, vi alle ved. Man lægger sig til at sove om aftenen og ligger i sengen 6-8 timer måske. Det er en lang tid. Man spiser intet hele denne tid, for man har ingen trang til mad.

Men prøv at sidde oppe en nat! Sid en nat i toget - eller hvis det bliver din opgave at våge nogle nætter hos en syg. Da vil der ikke gå mange af nattens timer, før du føler trang til en bid mad.

Ja, for nu er man jo vågen og i virksomhed.

Hvad denne iagttagelse betyder i det åndelige liv, vil uden videre forstås. En kristen trænger til åndelig føde. Han lever af Guds ord, som han læser og hører. Han lever i og af bønner, som med god grund er kaldt sjælens åndedræt. Han lever af nadverens nåde, af brødrenes samfund og fællesskab. For gennem alt dette møder han Jesus, det levende brød, som er kommet ned fra Himmelen for at give verden liv ([Joh.6.51](#)).

Så længe man er vågen, føler man trang til denne åndelige føde, som Gud har at give. Men det hænder, at jeg må sige til mig selv: Nu er du vist ved at falde i søvn. Du har mistet den sande åndelige hunger og tørst. Du har ingen mærkbar trang til Guds ord og bønner, og du synes, du klarer dig fint uden fællesskab med andre Guds børn. Vågn op! Vogt dig, for nu er du ved at falde i søvn!

Her er også en anden ting, vi skal mærke os: Den, som sover, har ingen omsorg for andre - naturligvis ikke, for han sover jo. Jeg kan ikke glemme, hvad en kone fortalte mig engang. Hun blev helt bleg, da hun fortalte det, endda det var mange år siden, det skete.

Jeg lå på sofaen for at hvile mig lidt, fortalte hun. Imens var hendes lille tre år gamle pige gået på egen hånd ud i køkkenet, var kravlet op på køkkenbordet og havde lænet sig mod vinduet. Haspen var ikke på, og så faldt hun ud fra anden etage, mens moderen lå og sov kun nogle få meter derfra.

Nu gik det heldigvis godt denne gang. Det er et mærkværdigt eksempel på, hvad en sådan lille krop kan komme levende fra. Men hvad er ikke selve begivenheden for et alvorligt vidnesbyrd om, hvad der kan ske, når den, som skal passe på, falder i søvn.

Det hænder, at jeg må sige til mig selv: Nu er du vist ved at falde i søvn, åndelig talt. Du har ingen omsorg for mennesker længer. Du ser mennesker om dig på alle kanter, men du føler ingen omsorg for dem. Du læser aviserne og ser billeder fra alle verdens kanter - men tanken på menneskers evige skæbne griber dig ikke længer. Du har så liden trang til at vidne. Kort og godt - du er ved at falde i søvn.

Det er en forfærdelig oplevelse at gribe sig selv i en sådan situation. Alligevel er det godt at få set sandheden i øjnene, mens det endnu er tid. Det er nådens Helligånd, der vil forstyrre din søvn - salig er du, om du vågner!

Måtte det lykkes for Guds Ånd at holde os vågne i en tid som denne, hvor så mangt og meget vil sløve samvittigheden og vende hjerterne bort fra Gud.

Verdslighed - en fare

Lad mig nævne endnu en ting i denne forbindelse. Vi nævnte før ordet om sæden, som var sået mellem tidsler, og vi standsede ved timelig bekymring og alt, hvad denne fører med sig. Men i

samme vers står også om rigdommens bedrag. Man behøver ikke blive millionær for at komme ud for den slags bedrag. Vi har fået det så godt her i landet, hver mand lever i en tilstand, som hans forfædre ville have betegnet som luksus. Det gælder faktisk de fleste af os. Vi skal være glade for enhver fremgang i vort land, Vi skal være lykkelige over, at ingen behøver at sulte - der er alt for mange i verden, som sulter, lad os ikke glemme det.

Men sagen har også en anden side. Der er ingenting, man så let vænner sig til som at have det godt. Tillige lurder en åndelig fare, og den hedder ret og slet verdslighed. Der er fare for, at vor generations bekendende kristne alt for let følger tidens almindelige tankegang og dens sæd og skik. Enhver prøve sig selv! Vær udholdende i bønner og årvågne i den med taksigelse, siger Herrens apostel ([Kol.4.2](#)).

Hvordan holde sig vågen?

Men nu må vi rejse et nyt spørgsmål. I lyset af den dybe alvor, vi her har mødt, må vi spørge: Findes der nogen hjælp at få? Gives der nogen mulighed for at holde sig vågen?

Ja, Gud være lovet, der er hjælp at få. Vor tekst har meget at sige også om det.

Det hedder - hos Lukas - at Jesus fjernede sig fra disciplene så langt som et stenkast. Jeg gør forsøg på at se det hele for mig. Hvor langt er et stenkast? Ikke særlig langt. Afstanden kan ikke have været stor. Det må have været muligt for dem at skimte Jesus mellem træerne.

Mon de tre disciple brugte den mulighed? Vi ved det ikke, men det kan lige så godt være, at de i stedet har stølet på deres egne evner og muligheder og sagt til sig selv: Nu vil jeg holde mig vågen. - Eller de har stølet på hverandre.

Jeg ved om tre rekrutter, som blev placeret på en observationspost under en militærmanøvre. Der blev så overraskende stille der, hvor de lå, at de begyndte at blive bange for at falde i søvn. Da sagde de til hverandre: Hvis en af os falder i søvn, skal de andre vække ham. Dermed følte de sig fuldkommen trygge, for hvis én sov, ville jo de andre ruske i ham. Det gik, som det måtte gå. De fik alle et alvorligt opgør med sergenten, for de havde sovet alle tre. Har de tre disciple ment at klare sig på lignende måde, er det ikke underligt, det gik galt.

Jeg ved en måde, som er bedre. Jesus var kun et stenkast borte. Det måtte have været muligt at holde øje med ham. Og har natten været mørk, så måtte det i hvert fald have været muligt at høre, hvordan Jesus råbte til sin himmelske Fader i sin sjælenød. Det hedder i Hebræerbrevet, at Jesus med høje råb og tårer har opsendt bønner til ham, der kunne frelse ham fra døden ([5.7](#)). Dette måtte det have været muligt at høre. Kunne de have sovet, hvis de havde gjort det?

Å, vi som mærker den søvndyssende indflydelse fra vor gudløse tids atmosfære snige sig ind over os troens folk - lad os ikke falde tilbage på vore egne ressourcer. De slår ikke til. Lad os heller ikke regne med, at andre kristne kan være stærke nok til at bære os gennem verden. Men se hen til Jesus!

Se hen til ham, siger Guds ord - se hen til ham. Ja, så vil jeg gøre det. Jeg vil for Guds ansigt sige til mig selv:

Når mig synden vil forlede
hen på lystens brede vej,
hvor der kun er syndig glæde,
da jeg skuer, Frelser, dig.
Ser den byrde tung og svar,
du for mig tålmodig bar,
så kan jeg i alvor blive
og al verdens lyst fordrive.

Troens blik på Jesus

Det er så godt - når jeg i troen får Jesus at se, når jeg kan hvile mit øje på ham, da falder der så klart et lys over alt det øvrige med. Da ser jeg jo, at jeg har en Frelser, som er død for mig - og som lever for mig. Da ser jeg ham, som har evig omsorg for mig. Jeg behøver da ikke at gå og lade, som om jeg kan bære al verdens bekymringer på mine skuldre.

Og frem for alt: Når jeg i troen får øje på Jesus, da mister alt andet sin tillokkelse. Hvem skulle ønske at sove ind i verdslighed og tomhed, når man ser Jesus?

Vi standsede før ved det mærkelige forhold, at disciplene faldt i søvn af bedrøvelse. Og vi blev enige om, at vi kender til det samme. Man kan falde i søvn, netop fordi man bliver så uendelig bedrøvet og håbløs til sinds.

Men - og dette er så vigtigt - der gives også en slags sorg, som ikke sløver, men som holder én vågen. Der gives jo en bedrøvelse efter Guds sind ([2.Kor.7,10](#)). Vi har læst den sidste del af dette bibelvers ovenfor. Der hørte vi om den sorg, som sløver og luller i søvn. Det er verdens bedrøvelse. Men her har vi en helt anden sorg, som kan holde én åndelig vågen.

Den sande sorg og smerte over synden, den kan holde en Jesu discipels hele opmærksomhed fæstet på Jesus. Da vil du ikke så let blive søvnig og sløv.

Denne sorg vil jeg aldrig miste, så længe jeg er i verden. Jeg ved, at den findes i hjerter, som har en vågen samvittighed, der straks lader sig advare. Og jeg har erfaring for, at denne sorg over synden gør Jesus uundværlig for mig. Dette er det sande kristenlivs egentlige hemmelighed.

Vi begyndte med at samle vor opmærksomhed om vor Herre Jesus selv. Nu vil vi gøre det samme til slut.

Og da kaster Getsemane-beretningen et forunderligt lys over det underfulde i Guds råd, at Jesus fuldførte sin frelsesgerning alene. Der var ingen med ham. De sov i Getsemane, de kunne ikke våge en eneste time med ham. Ja, så skuffet var Jesus over dem i så hensende, at han omsider opgav at vække dem og lod dem være ([Matt.26,44](#)). De havde ingen hjælp at give ham. Hvor vemodigt!

Men det hindrede ikke Jesus i at fuldføre det, han havde begyndt, til vor frelse. Disciplene faldt gang på gang i søvn, men Jesus fortsatte at kæmpe og bede. Til sidst bliver dette selve budskabet fra Getsemane- natten. For det er evig sandt og vist: Vi for alle vild som får, vi vendte os hver sin vej, men Herren lod falde på ham den skyld, der lå på os alle ([Es.53,6](#)).

(Afsnit fra "Ordet om Korset" - af Carl Fr. Wisløff - Dansk Luthersk Forlag 1974 - Shafan 26-02-16)